

Előzetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Égőz évre . . . 10 frt. — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy óra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
öemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
bérmentve küldendő.

Előzetési helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hónapig heti sorozat 5 kr. Nagyobb
terjedelmű s többhavi hirdetések alká-
szerint jutányos áron vétetnek (el. Bélyeg
díj minden külön bejelölésért 80 kr.)

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sora 50 kr.

Árnyéki közlemények minden polt sor
50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
alatt.)

Kéziratok nem adatk vissza.

Az oláh izgatások gyökere.

(B.) Erdélyben járt lent a magyar belügyminiszter Hieronymi Károly. Utazásának az volt a célja, hogy a mindinkább nagyobb port fölverő oláh kérdést tanulmányozza. Mi azt látjuk, hogy ez a cél nem sikerült, sőt nem is sikerülhetett. Kormányparti részről azonban erősen kürtölk világgá azon óriási eredményeket, amelyeket a belügyminiszter elért.

No hát ha ez egyszer véletlenül a kormány hivatalos és felhatalos lapjainak lenne is igazuk, még sem bizunk abban, hogy a magyar alkotmány az erdélyi oláh henczegések eleve nére tapintson. Nem hisszük pedig azért, mert meg vagyunk győződve arról, hogy a magyarországi oláh félszigeteknek gyökere nem az országban, hanem annak határain kívül van!

Mit használ, ha a magyar kormány esetleg le tudja tarolni a felburjánzott gíz-gáz ágait, talán törzsét is, de megmarad a gyökér, amely még dusabban ad táplálót a bokrosabbban való felnövekedésre?

Akinek szemei nem vakok, annak látnia kell, hogy a magyarországi oláh izgatásoknak gyökere Romániának talajába nyulik át s onnan nyeri életét nedvét. Hiába itélik el a Magyarország állami épsege ellen izgatásokat e hazában, hiába kergetik pokolba a párttűt lelkészeket, tanítókat, jegyzőket, ügyvédeket, újságírókat stb., akik a magyar haza ellen követnek el árulást. Egy helyett tiz, ötven és száz támad, ameddig él és táplálékot kap a gyökér!

Itt az alkalom az erőpróbara. Itt az idő, hogy a kormány és párta is ennek a gyökérnek kiirtására valamennyien ásóra és kapára kapjanak. A külügyek elintézésének a sulypontja — fájdalom — nem a képviselőházban, hanem a delegációkban fekszik. Itt pedig korlátlanul urak a kormány s az őt támogatók. . .

A „DEBRECZENI” TARCZAJA.

DALOK.

Annyi lány volt ismerősöm,
De közöttük nem volt egy se
A ki az én mela lelkem'
Ne gunyolja, ne nevesse.

Mégis akadt egy közöttök . . .
Te, te voltál az a lányka,
Ki soha egy arczfintorral
Engem' soha meg nem bánta.

Egyedül te nem nevetted,
Hogy nyakkendőm hogy' áll félre,
Hanem keblemre borultál . . .
Meg is ád az Isten érte!

II.

Szóba hoztak veled,
Pedig nem volt, semmi,
Eszebe se volt a
Szívemnek szeretni,
Jól esett csak veled
El-eibeszelgetni,
Vagy csak veled lenni.

De ha már én vélem
Ugy megszerettetted,
Szóbeszedbe' ha már
Szeretömmé tetted:
Gondolám: tehátlan,
Legyen ugy: szeretlek,
S ugy szerettelek meg.

III.

Rózsafa levele hullóban,
Rózs-piros kedvem mulóban,

Hát joggal elvárhatja a magyar nemzet pártkülönbösg nélkül, hogy az oláh izgatásnak a gyökereit is tépjék ki az arra hivatott tényezők. Elvárhatjuk, hogy a magyar delegáció tagjai számon kérjék a közös külügyminisztertől, hogy vajjon mit cselekedett a magyarországi oláh izgatásoknak Romániából, ugyszólván teljes nyíltsággal történő ápolása és támogatása elen?

Vajjon van-e tudomása a cs. és kir. külügyminiszternek, Kálnoky Gusztáv grfnak, arról, hogy Romániában szervezett liga van a magyarországi mozgalmak támogatására? Vajjon tudja-e, hogy az oláh izgatók az erkölcsei biztatáson kívül pénzbeli segítséget is nyernek Romániából? Üldözött hazaárulókat Románia ünnepele és fogad kebelére?

Vajjon tudja-e, hogy Románia egész sajtója vetekszik abban, hogy a világ művelt népei előtt beszenyeyezzek a magyart, ráfogván e nemzetre mindazt, ami csak barbár, szégyenletes és rossz?

Kérdjék meg, hogy ha mindezekről és hasonlókról nincs tudomása, miért nincs? Ha pedig tud ezekről a nyomoruságos állapotokról, ugy kérdezzék meg, hogy miért nem intézkedett akként, hogy Romániában többé ne találjanak támogatásra a legalábbalóbb támadások a magyar nemzet ellen?

Velünk szemben, akik önálló magyar külügyi képviselést követelünk, — mindig azt szokták fölhozni, hogy ez nagyon drága, különösen akkor, amidőn a közös külügyi képviselést Magyarország összes igényeit kielégíti.

Kérdjék meg ezek az urak a delegációban, hogy vajjon eleget tesz-e a közös külügyi képviselést jogos igényeinknek akkor, amidőn észliti azt a tüzet, amely a Szent István koronáját akarja elégetni, megsemmisíteni? Van-e egyetlen intézkedése, amely a magyar nemzet ellen irányuló leggyalázatosabb támadásokkal szemben v delmet akarna nyújtani? Nincs reményünk, hogy akadjan csak egyetlen magyar delegátus is a kor-

manypártból, aki felelősségre merné vonni a közös külügyminisztert. De ha ez mégis megtörténne, mincsen bizalmunk ahhoz, hogy az valamit használjon.

A rendszer rossz. Az 1867-es kiegyezés nem felel meg a nemzet jogai tiszteletben tarthatásának. Közös külügyminiszter nem védi meg a magyar jogait és igényeit, nem vághatja el a magyarországi pártüléseknél Romániából táplálkozó gyökereit.

Be kell hát mindenkinek látni, még ebből a kérdésből, az oláh lázongások ügyéből is, amelyet sokan tisztán belügyi jelentőségűnek hisznek, hogy Magyarország függetlensége és ennek mulhatlan következménye, az önálló külügy nélküli, az egész világ legnyomorultabb nyüveinek támadását kénytelen tűrni . . .

A memorandum-pör elíteltjei zár alatt. A kolozsvári esküdtsek ítélete a memorandum-pörben általános megelegetést keltett országszerte, de már első nap felmerült az a gyanu, hogy egyik-másik elítelt megijed a váci vagy szegedi fogházban töltendő mártirokodástól s átszökik a határon. A kolozsvári ügyész epen ezért kellő és erélyes rendeleteket adott ki az elítelték szemmelartására, a minék meg is volt az eredménye. Azóta az ítélet jogervényes lett s a főügyész erre rögtön elrendelte az elítelték letartóztatását. A csendőrség nyolcz elíteltet a kolozsvári, négyet a nagyszabeni fogházba kísért, hogy onnan tovább szállítsák.

Az elítelték közül Corojan Gyula, Rácz Janos és Lukács László Szegedre kerülnek.

A Tribuna legközelebbi száma nagy fel-tűnést és izgatottságot keltett a következő távirattal: »Lukács Lászlót, bir szerint, a zsan-dárok lelőttek.« Az oláh lapnak ez a hire teljesen alaptalannak bizonyult. Lukács tegnap este megérkezett Kolozsvárra, a honnan Szegedre kísérik.

Tegnapelőtt este küldték Kolozsvárról Vácra Babu Patricziust, Patitia Rubint és Domide Gerasint, Nagyszabenzől pedig Kristea Miklóst, Konisa Demetert, Románt és Bradicsánt. Vácra jön Mihályi Tivadar és Pap György is. Az elítelték Vácra fele-égestül, gyermek-kestül indultak. Egy egy elíteltet három-négy csa'adtag kísért.

A társaság tegnapelőtt reggel jött meg a fővárosba s a nyugati pályaudvar étkező ter-

rándult meg, de én jobban szerettem volna, ha eltűnik arczáról az a kétségbejött közöny, ha örülni tudna nyereségének, ha legalább is ragyogna a szeme.

A hangja is olyan rekedten hangzott, a mint mondta egymás után:

— Adom, veszem, tartom.

A többi játszó bosszusáknak látszottak, kezükben megremegetek a kártya lapok, egyik-másik alig tudta elfojtani az önkénytelen ki-törni akaró szitkot.

A bágyadt arczu, buzavirág szemű kasszírón valami élményes történetet olvasott a tegnapelőtti újságból.

Unalmas história lehetett, selymes szem-pillái le-le csukódtak.

Mindenki olyan álmos, miért nem is men-nek ezek az unalmas emberek aludni?!

Teréz szemei ragyogtak egyedül, a mint ide hajlott hozzám, a kávéházi asztal már-vány lapjára.

Hamvas arczára hiába vetete halál-fehér fényét a villany-lámpa, piros, üde volt.

Oyan éles ellentétet képezett a körültem levő többi emberekkel, hogy feltűnt volna, — nem csak nekem, de bárkinek is.

Ugy tetszett az egész dolog, mint a hal-doklok között egy élet-erős tizenhat éves gyer-ek-leányka, tele életkedvvel, tele mulatni vá-gyással.

Ugy tűnt fel, mint a mesebeli bohó gyer-mek, a ki tudós, öreg professzorok gyűlés ter-mébe téved, a kik arról tanácskoznak épen, hogy a szívnek nincs más rendeltetése, mint-hogy szabályozza a vérkeringést.

A bohó gyermek azután öklöbe szoritja rovas körmű kac-óit, oda üt vele a zód posz-tóval bevont asztal közepére.

A tintatartó tánczba kezd az asztalon, a

mében várta meg a Vác felé menő vonat in-dulását. Az elítelték és kísérei egy nagy asztal mellett foglaltak helyet s jóízűen falatoztak. A teremben egy csendőrtiszt helyettes és négy altiszt ügyelt az elíteltékre. Ez az őrség Ko-lozsvártól kezdve kíséri őket.

Az egész társaság lehetőleg feltűnően vi-selkedett a pályaudvarban s így pár perc mulva nagy közönség nézte a fogházba menő oláh agitárcsát, a kik nagy örömmel ragadtak meg minden alkalmat, hogy nyilatkozhassanak. Fennhangon hirdették ismeretes elveiket s minden egyes elítelt igyekezett egy-egy politi-kai enunuciációt tenni. Végre engedtek s a csendőrtiszt helyettes felszólítására valamennyi-en elhelyezkedtek egy másodosztályú kocsi-ban. Senki sem bucsuzott tőlük s az egyik oláh fájdalommal emlegett, hogy milyen más volt a nagyszabeni kongresszus után az el-utazás.

Váczott, a hol a közönség nagyon meg-szokta a rabtranszportokat, a foglyok kiszál-lása nem keltett nagyobb feltűnést. A csendő-rős társaság észrevétlenül közeledett a fogház-hoz, a melynek kapujánál az asszonyok el-bucsuztak ferjeiktől; az elítelték mögött bucsuzott a kapu s az asszonyok visszatértek a vas-uthoz.

Ma a szegedi fogház új lakói is eljutottok büntetésük helyére, s ezzel hosszabb időre csendes emberekké válnak az erdélyi oláhok leghírhedtebb alakjai.

BELFÖLD.

Kossuth Ferencz Turinnak. Kossuth Ferencz, — mint Turinból táviratozzák — levélben tudatta Turin város tanácsával, hogy azt az ezüst honvédszobrot, a melyet a magyar nők ajándékoztak Kossuth Lajosnak, ő atyja emlékeül Turin városának adomá-nyozza.

A gergyó-szt-miklósi mandátum. Legközelebb ujra megürül egy választókerület mandátuma. Mikó Árpád, a gergyó-szent-miklósi kerület kormányparti képviselőjét, már augusztus hó végén kinevezik Ud-varhelyvármegye főispánjává. Kerületében már is több képviselőjelöltet emlegetnek. A választók többségének azonban az az óhaja, hogy a kerület új képviselője Bocskor Béla ügyvéd legyen, 48 as és függetlenségi programmal.

A primási javak bérbeadása. A vallás- és közoktatási miniszter balatonfüredi utazásának és a hercegpri mással folytatott értekezésének czéljára vonatkozólag az országos magyar gazdasági egyesületnek hivatalos közlönye, a Köztelek nem annyira meglepő,

papiros, rajta a száraz modorban megirt tudományos jegyzetekkel együtt, szerte röppen.

A 16 éves bohó gyermek azzal lepi meg a tudós, kopasz urat, hogy a szív nem csak vérkeringés szabályozására való, hanem valami másra is, hogy ott fészkel a szerelem.

Ugy tűnik fel előttem Teréz, mint az a mesebeli gyermek.

Gömbölyü karjáról felcsu-zik a könnyü ruhaujj, s ott ahol megnyomja a bársony bőrt a kemény márvány asztal, öszegyűl a vér, a vér, a mely szenvedélyre hajta az embert, mely életet ad ragyogó, tündér-világot.

A vér, a mely nem tagadja meg magát a fiatal szívekben.

Csak egy sohajtás az, a mint odasugja a fülemben:

— Ma itt volt ő.

Ez a kis mondat, többet mond, mint egy szónoklat. Ez a pár szó megmagyarázza, miért ragyog a büszke leány szeme, a többi télg élet-unott arczok között.

Én oda hajtom a fejem a kezembe s ugy érzem, mintha összeszorulna a szívem, mikor ilyen boldognak látom az édes leányt, a kin nem ejtett föltott a kávéház füstös levegője, a ki olyan, mint a reggeli gyöngy harmat, mert a szive igaz, tiszta szerelemmel van tele.

Megvallom, irigylem a leányt, a ki ugy tud szeretni, a kit boldogít a szerelem, mint engem is boldoggá tett valamikor . . . régen, régen.

Vagy talán csak álmodtam én is, mint sok más s az én eltaplósodott szívem nem is-merte azt a boldogságot, a mit a szerelem nyújt, soha.

Régen volt, talán igaz sem volt.

DEBRECEN.

2.

mint inkább épületes leleplezést hoz mai számban. E lap teljesen megbízható forrásból azt újságolja, hogy a kormány voltaképpen azt akarja elérni, hogy egyik magasabb állású tisztviselője vegye át, így a primási uradalom kezelése alá kerüljenek, mely kezelést a kormány az állami birtokok valamelyik magasabb rangú tisztviselője által gyakorolja.

Radó Kálmán lemondása. Radó Kálmán lemondott vasmegyei főispáni állásáról és egy a miniszterelnöknek, mint a belügyérnek kijelentette, hogy az őszön tul semmiesetre sem marad hivatalában.

A napdíjasok mozgalmá. Az országos napdíjas-mozgalom végrehajtó bizottsága aug. 18 s 19 ülést fog tartani. A bizottság határozta meg képest a már szétküldött tervezetet esetleges módosítva, ányújtják minden miniszternek, kérve tőlük a napdíjasok ügyének támogatását. A pénzügyminisztert külön is felkérjük, hogy a tervezetben foglalt kívánalmaknak megfelelő törvényjavaslatot terjeszzen a törvényhozás elé. Végre még a minisztertanácshoz és a képviselőház is beterjesztik a tervezetet.

Oláh-szász öllekezés.

A szászországi tornász-egyesületek Drezdában összehatalakozó tagjai elhatározták, hogy ebben a rekkenő nyári hőségben végig utazzák Magyarországot, elmennek Brassóba, de egy távirat szerint nem a szász testvériség, hanem az „elnyomott” oláhok iránt érzett rokonszenvük dokumentálására.

A tornászok ezzel behízonnyítják, hogy érdeklődnek nemcsak a magasabb gimnasztika, a súlyemelés, egyenúgrás, vívás iránt, de nem feledkeznek meg egy hazajutkól jó távol eső ország belpolitikájáról sem. Ambar jó teszik, ha megénezik az erdélyi oláhokat, legalább személyesen meggyőződnek a líga embereinek hazugságairól s legéklatásabbul éppen Brassó vidékén győződhetnek meg arról, a hol tejbent-vajban fűrdnek az oláhok.

A szászországi tornászok magyarországi útjáról ma Mohácsról a következő táviratot küldték:

„Több szászországi tornász-egyesület hetven tagja számos tag nevével együtt, Drezdából, a hol össze gyülekeztek, ma reggel kilenc órakor a Duna-gőzhajózási társaság Albrecht gőzcsónával ide érkeztek. Egy óráig tartózkodtak Mohácsban. Innen Belgrádba utaznak, melynek megtekintése után elmennek Nagy-Szebenbe és Brassóba, a hol több oláh és szász egyesület meghívására több napig fognak tartózkodni. A szászországi tornász-egyesületek képviselőinek Nagy-Szebenbe való utazása az oláhok iránt érzett rokonszenvük dokumentálása.”

Az „elnyomott” nemzetiséggel oly melegen rokonszenvező szászországiakkal sokkal jobban tennek, ha elmennek porosz Lengyelországba, mert ott hívó-ebb a klíma, mert ott igazán alkalom van megfigyéseket tenni egy elnyomott nemzetiségen. Amhátor mi így is szivesen mondunk nekik Isten hozottat.

A porból fölfelé.

— Elbeszélés. —
Irtá: **Maderapóné Fudgyas Etéka.**
(Folytatás.)

Boosánat — folytatá Andrá — ugyebár a tisztartóék kedves vendégét van szerencsém üdvözölni? — Igen! — viszonzó a lányka. — Erre Andrá megnevezte, — hogy viszont ő kicsoda, mire csakhamar élénk társalgás fejlődött ki közöttök, miatt meg tudta Andrá, hogy a lányka is, a — kinek kedves hangja őt elbűvölte, ezután végleg itt fog lakni.

Minél tovább beszélgettek együtt, annál inkább elmerült Andrá a lányka nézésébe, s annál inkább érezte, hogy üdvére vagy szerencselenségére, ismerkedett meg vele. Es amint látni fogjuk nem csalódott.

Viszonzóvan a tisztartóék Sárilakye látogatását, Andrást is magukkal vitték, kit a lánykan kívül a férj és nő is annyira megkedveltek, hogy felkérték őt, ne varjon hivat, hanem bármikor térjen be hozzájuk. Andrá, ama delélnél fogva, mely őt a kedves lönkához vonzotta, nem is igen hívatta magát, és mind gyakrabbi látogatója lett a csinos laknak, hol a nyári szep esteken künn a szabadban ilve folytaták együttesen szellemes eszmecsereiket, míg a teii esteken kis hangversenyeket rögtönöztek.

Sárilakyné zongorázott, Andrá hegedült, mely hangszert, kevés tanulás után, természetesen zenei hajlamánál fogva, igen ügyesen kezdte, s lönka énekel. Ha pedig ebben kifáradt, hol Andrá, hol lönka toldotta meg egy-egy szép költemény elszavalásával a műsort.

Ekként s a már említett körülmények között telt el Andrára nézve amaz öbbsi ket esztendő, mely után az eretségi vizsgát volt leendő, hogy Kádas ur óhaja szerint Pestre mehessen az egyetemre.

Igy tehát, valamint mindennek, egy ama kedves napoknak is véget kellett érniök, melyek Andrá Sárilakyeánál töltött s melyek mindegyike egy-egy édes emléket hagyott egy Andrá, valamint lönka lelkében, kik közt, mint

A drezdai tornászok, a kik az oláh öllekezésre készülnek, tegnap érkeztek Budapestre. A társaságot Ritz Lajos drezdai igazgató, dr. Wittmann elnök, Zettler és Wels igazgatók vezetik.

A boroszlói német torna-ünnepélyről jönnek. Az érkezőket a magyar tornászok nevében a pályaudvaron dr. Vécsey István, a német zeti torna egyesület elnöke fogadta küldöttség élén, mert a magyar ember akkor is vendégszerető, ha vendége nem a legjobb szándékkal közelít hozzá.

A fogadtatás után a társaság a nemzeti torna csarnokban gyűlt egybe és megtekintették a felszerelést, mely fökeletesen eragadta a német vendégeket. Itt úgy látszik, a derek vendég-k egészen mást tapasztaltak, mit a külföldi igaztók a magyarokról elmondottak nekik, mert őszinte dicsérrellel adózták a magyar fővárosnak, a magyar kulturának és vendégszeretetének. És a lelkészes csak emlekedett, midőn a nap folyamán megtekintették Budapest nevezetességeit. Különösen Feszty Árpád körképe töltte le figyelmüket. — A Margit szigetről — az elragadtatás hangján szóltak.

A vendégek a budai tornászok meghívására délután Budára rándultak át, a hol a lawn tennis pályát is bemutatják nekik Uzsonna után cigány is került s a banda hangjai mellett a német vendégek is belemérültek a lawn tennis játékba s ez addig tartott, míg elérkezett az esthomály.

A vendégek kocsiakra ültek, áthajtottak Pestre és szívesen bucsu után elhagyták a fővárost. Remélhető, hogy a derek német vendégek már budapesti időzések alatt arra a tapasztalatra jutnak, hogy a magyarok még sem olyan „hordák”, minőknek azok az oláhok kívánják föltüntetni, a kikkel ők Erdélyben öllekezni akarnak.

KÜLFÖLD.

A koreai háború. Kína és Japán közt, mint közelebb jelentették, nyílt háborúban is kitört már a régi versengés. A japáni követség táviratot kapott Tokióból, a mely azt jelenti, hogy három japáni hajó Round Island mellett a kínai hajóhadnak egy részével találkozott; a kínai hajók provokáltak a japániakat, mire azian komoly ütközet fejlődött. A japániak elfogtak egy kínai hadihajót, egy másik hajót pedig, mely katonákat szállított, esélyesítették. Egy kínai hadihajó a kínai partok felé, egy torpedónaszád pedig Kórea fele menekült. A japáni hajók semmi kárt sem szenvedtek. Azt a hírt is megerősítik, hogy a japániak a koreai királyt elfogták; igen íhedelesen bánnak vele, de nem bocsálják szabadon, míg garanciát nem nyújt, hogy a japánok érdekeit meg fogja óvni. A király fogsága nagyon megleheztli a koreai kérdés bekés megoldását. Londonban Roseberry lord elnöklete alatt több óra hosszágú tartó minisztertanács volt, mely a koreai kérdéssel foglalkozott. A minisztertanács fontos határozatokat hozott, így azt is, hogy meg három hadihajó küld Kóreába. Egy Fienstsinben felsodott távirat pedig a következőkről tudósít: Az ellenségeskedések már

ezt gyanítjuk, a legmélyebb vonzalom fejlődött ki. Ők erről ugyan egymásnak soha említést nem tettek, de azért eléggé tisztában voltak egymással egymással szemben, mert hi-z minden tekintetök egy-egy valomás volt s így tehát a két év alatt a legboldogabb napokat éltek, annál fájdalmasabban érintette tehát most Andrá, a távozás kényszerűsége, s kétszeresen fájdalmasan, amennyiben nem csak lönkától, hanem egyszersmind szeretett jetevejétől, Kádas uról is meg kellett válnia.

Hogyan fogja ő most e két személyt különösen lönkát nélkülözni, aki élte bálványá lett s a ki nélkül sem a jelenben, sem a jövőben nem tudta magát elképzelni. — A jövő azonban most jobban foglalkoztatta, mint a jelen. S így csak természetesen, ha azon törte fejét, mikép biztosíthatná maga számára lönkát? Megkérni őt gyámjaitól tolokodó merészség lenne, a midőn ő még el sem kezdte pályafutását, nemhogy azt bevégezte volna. De nem nyilatkozni, ez meg oktalanság volna, — mert hisz őt, hat év alatt, míg ő tudniillik végez, másnak adhatnak a lánykát. Kévsz toprenkedés után végre még is megálálta a helyes tett útját s azt követte is.

Tán egy héttel bekövetkezendő elutazása előtt, mint nagyon gyakran, egy most is Sárilakyeánál tölté az estét, mely a legszebb holdvilágos nyári estékhez tartozván, künn a szabadban költöttek el a vacsorát. Ennek végezte után a háziasszony egy kis sétát indítványozott. Andrá kápa kapott az alkalmon, hogy lönkához szegődhessen s kissé előbbre menve vele, megtegye neki nyilatkozatát, melynek módjáról annyit töprekedett.

Karjába fűzve lönka karját, elmondta neki, hogy mióta megismerte, miudig szereti, s egyedülli vágya őt nőül venni. Feleljen lönka neki őszinten, vajjon viszont szereti-e őt, vagy sem? lönka főig pirult s zavarka, s nem tudta igaz-e, amit hall? vagy csak álmodik? Boldog meglepetésben n, noha rég ábrándozott e pillanatokról, nem tudott hirtelen felelni.

(Folyt. köv.)

megkezdődtek és az összeütközések küszöbön allanak, habár a hadüzenet sem Tokióban, sem Pekingben hivatalosan még nem történt meg, sőt az itteni körökben azt hiszik, hogy a hadüzenet csak néhány nap múlva fog megfogorrtenni. Ha a még folyamaiban levő tárgyalások meghiusulnak, akkor az összeütközések között elvetetlen okai lesznek a háborúnak. Az első lépéses cselekedet az volt, hogy egy japán agyunaszád a Kau-chung kínai szállitógőzöst esélyesztette. A Kausching legénysége elpusztult.

A francia törvényhozás szünete. Paris, július 28. Hosszu és ekésereedett viták után ma bezárták a francia parlament ülésszakát. A szenátusban Guerint igazságügy-miniszter olvasta föl az elnöpségi leiratot. A képviselőházban az ülés megnyitása után Dupuy miniszterelőlk lepett a szöszökre, kezében Casimir Perier elnök leiratával. Meg elsem kezdte azt felolvasni, a szocialisták ekleleto larmát csapták. Folytonos közbeszólások zavarták a a miniszterelnök felolvasását. Majd Pascal de Groussat szólott föl. Tiltakozott az ülésszak bezárasa ellen, mielőtt interpellációját a royalista zárszeszküvés dolgában föl nem olvassák. Ez elől akar — ugymond — a kormány kit rni s s azért zárja be az ülésszakot.

Viviani: Az elnök, a kormány és a kamara összeajtszoltak és most éppeséggel nem lojális módon bezárják az ülésszakot.

Dupuy miniszterelnök: Legyen nyugodt, találkoznai fogunk az új ülésszak megnyitáskor.

Bernis: Most már föl van olvasva leirat, nincs mit tennünk, menjünk szét.

Az elnök nagy látma köztien zárta be az ülést.

A kolera. Bromberg, jul. 28. Mai hivatalos jelentések szerint a kolera Orosz-Lengyelországban rendkívüli mértékben terjed.

Sztambulov lemondása. Berlin, jul. 28. Egy berlini lap tudósította elől Sztambulov kijelentette, hogy kényszerből mondott le; hogy mik voltak az okok, ez a fejedelem és az ő tükre. Majusban levélben közölte a fejedellel, hogy le akar mondani; a levelet nem akarta nyilvánosságra hozni, de a lemondásának okairól terjesztett különböző kombinációk erre előbb utóbb kényszerítik. Bulgária belpolitikáját most a csecelek urálja, a külpolitikában pedig ostobaságokat és megsondolatlanaságot követnek el. A hármás szövetség védelme nélkül Bulgária fenn nem állhat. — Az Oroszországgal való barátság vesztőhöz a bolgár nemzetre és megingja a hitet az ország jövőjében. Ő otthon marad Bulgáriában, mert reméli, nemokóra szükség lesz rá. A dinasztikus kérdésről nagyon tartózkodólag nyilatkozott; sok híve van Bulgáriában Battenberg herceg fiának, de dinasztia-váltást egy jó bolgár hazafi sem kívánhat.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gőnczy egyesület Otthonában. Ugyanott az országos tanszer kiállítás fogadó bizottságának ülése, minden vasárnap d. e. 10 órakor.

Munka-tanítás a közgyűesítő egyesület iskolai műhelyében, d. e. 8—11-ig d. u. 3—5 óráig.

Ujdonságok.

Aug. 2.

Felhívás Debreczen város hazafias polgáraitól!

45 év...! Mily régen volt s mégis mily élénken emlékeben van minden magyarnak ama dicső harcsozó harcra, kik lelkeket, életüket vitték áldozatul a hazáért! Tiszta volt kezdezte! csodás annak folyása. Hanem végkifejése már a pokol szörnyü képét nyújtja. Igen! a pokoli fajzat, durva erőszak megszállta ama aranyúal sokkal többet érő 2 erős talizmánt: a hazaszeretetet s vitézséget, — mely a hősöket dalolva vitte a szabadságot, letért való harcra.

Küzdeni kellett tehát hazáért, mindenért. Megjultak a rég letűnt hősi napok s a hősök emléke s a hon iránti lángoló szerelem a gyermeket is hőssé tette s a haza nagy fiának szózatát élénk viszhangra találtak a lelkesült hadfiak szíveiben.

Dicsőség dicsőséget ért... Oh de jönni kelle a derű után a borúnak! a dicsőség után a város Golgothának!... Fajó e seb, de edes az emlékezet.

Ti! hazám Polgárai, szeretett testvérek! jöjjetek, emlékezzünk edesen a dicső fényes tetteire, jöjjetek, hullásuk a bánat öröm könyveit, hogy azok, mint nehéz, termékenyítő esősepek, hulljanak alá a hősök porrszeit takaró földre s majd a hazaszeretet édes lehelével töltés be a mindenséget! Jöjjetek, emlékezzünk a magyar honvéd dicsőségéről, melynek glóriája kiárad az unokákra s kereszük fel a mi helyi Golgothánkat, hol annyi hős vért festé porszára az anya-földet, melyből vetettek s melyből terem ama szép virág, melynek neve: h o n s z e r e t e m!

Mint minden évben, úgy most is megtartja a főiskola benmaradt ifjúsága azon kegyeltes szokását, hogy gyászmenek ünnepélyt rendez a debreczeni csatában elesett honvéd hősök emlékének: Az ünnepély lefolyása a következő leand.

I. SZAKASZ:

a honvéd sirokknál.

1. Gyülekezés a főiskola előtt 4 órakor,
2. Indulás egy negyed 5 órakor a honv. sirokhoz.
3. »Hymusz» előadja a ker. ifjak dal-köre.
4. Emlébeszéd írta s felolvassa Juhász László 4 th.
5. »Riadó» előadja a keresk. ifjak dal-köre.
6. Alkalmi költemény, szavalja Keresztessy K. 4. th.
7. »Szózat» előadja a kereskedő ifjak dal-köre.

II. SZAKASZ:

a nagytemplomnak emlékkert felölti részén.

1. »Nemzeti zászló» előadja a keresk. ifjak dal-köre.
2. Szavala», előadja Árvay Bela 2 th.
3. »Szózat», előadja a kereskedő ifjak dal-köre.

Jöjjetek, tegyük meg azt, mit tenni minden igaz magyarnak tennie kell! Gyűjsük meg az emlékezet fátylóját s tanuljunk velőli honzerelnet a 45 evvel ezelőt eliesett dicső hősöknek hozzáuk ma is beszélő szellemetöl!

Debreczen 1894. július 28.

Paulai Viktor,

rendező bizottsági jegyző.

A debreczeni ev. ref. egyház hat szavazatot a világi egyházkerületi tanácsbírői állásra. Ujfalussy Béla mihálydú nagybirtokosra adta.

»Te kutya német!. Mig egy hónapja több fővárosi lapot bejárt az a felütő hír, hogy az illetékes katonai hatóság megfosztott egy fiatal huszár-hadnagyot tisztirangjától, mert egy kadétra, aki német származású, rászólt, hogy:

»Te kutya német!«
E honvéd-huszár-hadnagy Bay Bertalan volt, helybeli születésű, előkelő uri családj sarjadéka. Tegnap — mint örömmel veszzük a hírt, a fiatal hadnagyot, ki Debreczenben szűles-körü ismeretségnek örvend, rehabilitáltak, szabadlábra helyezték és vissza nyerté rangját.

Uj életét és az aranycsillagot sújtásos uniformisában Bay Bertalan annak köszönheti, hogy az egyszer meghozott ítélettel szemben perújítással élt. Hogy az eset lefolyását röviden emékeztetbe hozzuk, a dolog úgy történt, hogy Bay, aki Debreczenben állomásozó ezredetöl a lovassági tanfolyamra ment fel a fővárosba, egy izben odaszólt Rohrer kadétnak:

»Te kutya német!«
A kadét erre provokálta Bayt, aki meg is akart vele verekedni, hanem ekkor közbelépet Baynak egy magasállású katona-rokonna, aki azt óhajította, hogy Bayt az eset miatt katonai hadbírószék elé állítsák.

Csakugyan így történt és a dolognak vége az lett, hogy a katonai büntetőbírószék — körülbelül egy hónappal ezelőt — Bayt tisztirangjának elvesztésére és hat heti súlyos börtönrre — egy nap koplalással és egy nap vasraveréssel — ítélte.

A szerencsétlen fiatal tiszt, mikor a szörnyü ítéletet meghallotta, egyórai szabadságot kért, hogy ezalatt az idő alatt föbbelelje magát. Nem adtak meg neki, hanem becsukták a jászérvárosi honvéderületi fogházba. Megjegyezzük itt, hogy Bayról ké-sőbb fülantak állították, hogy tréfából, rossz szándék nélkül mondott oda a kadétnak.

Bay tehát bekerült a fogházba, de az ítéletben nem nyugodott meg. Perújítással élt. Uj vizsgálatot rendelték el, amely alatt nyilvánvaló tények bizonyították Bayართalanságát.

Bay néhány nap előtt visszanyerte tisztirangját és a börtönből kiszabadult. Az új hadnagy tegnap már tisztelgett is Zoltán Elek lovassági felügyelőnél.

A sorsnak különös és véletlen szeszélye, hogy a szegény kadét, aki az egész ügy alatt passzív viselkedett, időközben leesett lováról és mindkét lábát törte. Rohrer kadét ez után a lábátörés után aligha fog már szolgálni.

* Egy régi ösmerősünk. Többen lesznek városunkban, a kik emlékeznek a Maria Terezia nevet viselőli 32-ik gyalogezred öreg karmesterére, Dubezre, ki 51 év óta szolgál már a hadseregben, s a ki most saját kérelmére nyugalmomba helyeztetett. Dubez a bécsi zeneakademia elvégzése után a Don Miguel-féle 39-ik debreczeni gyalogezrednél lett karmester, majd 1848-ban a 4-ik gyalogezredhez helyezték át s ezen ezredrel részt vett az olaszországi hadjárásban, 1859 ben pedig a magentai és solferinói csatákban. A hatvanas években helyezték át a 32-ik, akkor még Esteri-féle ezredhez, a melylyel részt vett a köznigratti csatában, a hol három ember életét mentette ki. Dubez zenekarával a bécsi Burgban is többször játszott a király előtt s mint zeneelőlk is számot tesz. Egyes darabjait mind a 102 katonazenakar még ma is játsza, kerüingői pedig a budapesti bálozó közönség előtt is ismeretesek. Dubez élete hátróló idejét Budapestben tölti el, hol több-zörös hazíur, a mi

azt mutatja, hogy az ezred-kar a legrosszabb mesterség

* A gözmalom leége

rendőrség folyton vezető a vizégett malom épület romjait hi keresik a szerencsétlen beut hamvait. Tegnap ráakadtak M munkás hamvaira. A többi malom a tetem mellett az ablaknál a órában, a Molnár tulajdonára szegény ember, ki az óráját valószínűleg a füst által elzárta, a tűznek, összerogyva tüzhálalt. Úgyancsak a hamu azra enged következtetni, hogy csontok a Molnár. A csontok pán a koponyacsont maradt, ezen kívül a lábcsar, karcsont, lig porra égett. A rendőrség gyűjtve, lepecsételte a csomagtulak meg aláása után átadjó ségnek, hova tárgyalás alá ké. Az özvegyen maradtak s árva test folytattuk.

* A kereskedelmi rok kongresszus. mely tartanak a jövő hó 19, 20 és pesnek igérkezik. Az iskolák sze több tanár által lesz a reszus határozatának, illet melyekkel a tanárök most fognak a kormány elé járni, hogy az új közoktatási kormányelmet fog fordítani a keres ügyére, mint fordított a régi egyszerűen papírosárius doktrók fűtérjesztését, melyek iskolák szervezésére vonatkozt, volt nézeteket és megletteket. A debreczeni kongre bizottsága különben fejezte bizottság jegyzője, Trautman napokban már városunkba kereskedelmi iskolai tanács érintkezve, tegye meg a kedéseket.

* Garázdálkodók. Löködi Sándor napzsamosban össze veszték és egymá tük. A rendőrség nagy garázdla embereket, továbbá van őket.

* Gyásjelentés. je Pelei Iona, gyermekek, valamint nagyanyja s több fájdalmas szíveit tudatjuk, künk K a r a s a n d o r e s t e 7 órakor, két heti súlytörtént csendes elhunytat. tunk földi részei folyó hó órakor ev. reform. szertartá, varga-utczai 2185. számú utczai temetőbe csendes a. Mely végteszüességére nekink és ösmerősinket hívjuk. Debreczen, 1894. j és béke legyen a kis halottest az Asztalos-egylet rendezi.

* Műkedvelői elő 5-én, azaz vasárnap jötek elő előadás rendez a helyjúsága, a helybeli fűzöltő oltó zenekar közreműködés mal színre kerül. »S u. egy felvonásos vígjáték a hódnek a következő urak: János, Menyhért Róza, S Gyula, Farkas Lajos, Rem Sándor Zengevald Gyula, nyi Nelli, Kubinyi Gizella. Ezt követi, »B a l u t a Menyhért Róza, k. a. V. 1 felvonásos bohózat; »Sándor, Rencz Antal és 4. Előadás után táncz követné, egy helybeli jó czigány J. Jegyek előre váltható né fodrasz ületében és Helyarak: I hely 1 ft. III-ik hely 60 kr. IV-ik 30 kr. A tánczra külön tetszés szerinti árban.

* A debreczeni litásra jelentkezett Állatvédő egyesület Bud és társa papírkereskedő. Károly gazdasági egyesítő 94. Kilyády József tanító Arler könyvkereskedő nemzeti iskola Makfalva Maros-Torda megye. 9. felső népiskola Gyergyó József szerkesztő, Békes kedelmi tanoncz iskola A la Debreczen. 102. Állatume. 103. Szászvárosi a. 204. Boraszi lapok kiad kedelmi utazók egyesülete man és Molnár Budapest Debreczen. 108. Állami Keresztúr. 109. Jambory Községi fu iskola Szob tanmühely igazgatósága leányiskola Somorja. 11. morja. 114. Sárospatyi Györfly Janos Budapest nyi izraelita elemi iskola Csáva. 118. Szarvas G. 219. Állami főrealskola

